

Ministerstwo Edukacji Narodowej

Departament Kształcenia Ogólnego

DKO-WNPP.053.1.2025.MT

Warszawa, 12 sierpnia 2025 r.

Pan

Szanowny Panie,

odpowiadając na petycję z 13 maja br. w sprawie treści podręczników i kompetencji ich autorów informuję, że wśród podręczników aktualnie dopuszczonych do użytku szkolnego nie ma podręczników do wychowania do życia w rodzinie autorstwa lub współautorstwa Marii Ryś.

Zgodnie z art. 22a ust. 3 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty¹ podręcznik dopuszcza się do użytku szkolnego na wniosek podmiotu posiadającego autorskie prawa majątkowe do podręcznika lub inne prawa do korzystania z utworu będącego podręcznikiem. Zatem to niezależne podmioty gospodarcze – wydawnictwa opracowują podręczniki i wnioskuje o ich dopuszczenie do użytku szkolnego. Tym samym to wydawcy podejmują decyzje dotyczące wyboru autorów podręczników.

Brak jest podstaw prawnych do wprowadzania rozwiązań, które w sposób uprzedzający wykluczałyby autorów związanych z instytucjami o charakterze religijnym z procesu tworzenia podręczników.

Zgodnie z art. 32 ust. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej nikt nie może być dyskryminowany w życiu politycznym, społecznym lub gospodarczym z jakiegokolwiek przyczyny – w tym ze względu na religię czy światopogląd. Zmiany mające na celu weryfikowanie pod tym kątem kompetencji autorów podręczników nie są zatem możliwe. Przyznawanie lub odbieranie prawa do współtworzenia treści edukacyjnych na podstawie miejsca zatrudnienia autora, jego światopoglądu czy wyznawanej religii, stanowiłoby przejaw niedopuszczalnej dyskryminacji i naruszałoby zasady równości.

Należy podkreślić, że podręczniki podlegają opiniowaniu m. in. pod kątem ich zgodności z podstawą programową kształcenia ogólnego i aktualnym stanem wiedzy naukowej.

¹ Dz. U. z 2025 r. poz. 881

Art. 22an ust. 1 ustawy o systemie oświaty określa bowiem, że minister właściwy do spraw oświaty i wychowania dopuszcza do użytku szkolnego podręczniki po uzyskaniu pozytywnych opinii rzeczoznawców wyznaczonych przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania z listy rzeczoznawców prowadzonej przez tego ministra.

Warunki, jakie muszą spełniać podręczniki dopuszczane do użytku szkolnego są określone w art. 22ao ust. 3 ww. ustawy i w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 3 października 2019 r. w sprawie dopuszczania do użytku szkolnego podręczników.²

W celu zapewnienia jak najwyższej jakości podręczników dopuszczanych do użytku szkolnego, planowane jest wprowadzenie zmian w procedurze ich oceny. Zmiany te obejmują zwiększenie liczby wymaganych opinii z trzech do czterech oraz doprecyzowanie kryteriów oceny przydatności dydaktycznej podręcznika. Warunkiem dopuszczenia podręcznika do użytku szkolnego będzie uzyskanie dwóch opinii merytorycznych, jednej opinii dydaktycznej i jednej opinii językowej.

Jednocześnie informuję, że od roku szkolnego 2025/2026 zajęcia edukacyjne wychowanie do życia w rodzinie zostaną zastąpione zajęciami edukacji zdrowotnej. Tym samym nie będą już stosowane w szkołach podręczniki do wychowania do życia w rodzinie.

Ponadto informuję, że od roku szkolnego 2025/2026 przedmiot historia i teraźniejszość zostaje zastąpiony nowym przedmiotem edukacja obywatelska.

W odniesieniu do poruszonej przez Pana kwestii umieszczania krzyży w szkołach wyjaśniam, że w polskim systemie oświaty nie ma przepisów obligujących do umieszczania symboli religijnych w szkole czy też stanowczo tego zakazujących. Obecne rozwiązania prawne dają w tym zakresie swobodę wyboru społeczności szkolnej. Jest to spójne z założeniami rozwiązań prawnych odnoszących się do nauczania religii w szkołach publicznych w polskim systemie oświaty. Nauka religii w szkole publicznej jest organizowana na życzenie rodziców/opiekunów prawnych ucznia albo ucznia pełnoletniego zgodnie ze złożoną przez rodziców/opiekunów ucznia albo ucznia pełnoletniego deklaracją w zakresie pobierania nauki danego kościoła albo związku wyznaniowego o uregulowanej sytuacji prawnej. Przepisy oświatowe są konsekwencją rozstrzygnięć systemowych wyrażających zasadę wolności wyznania oraz zasady działalności kościołów i związków wyznaniowych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Zgodnie z art. 53 ust. 4 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej *„Religia kościoła lub innego związku wyznaniowego o uregulowanej sytuacji prawnej może być przedmiotem nauczania w szkole (...)”*.

Obecność symboli religijnych, w tym krzyży, w budynkach publicznych była przedmiotem orzeczeń zarówno sądów polskich, jak i Europejskiego Trybunału Praw Człowieka. W wyroku Wielkiej Izby z 18 marca 2011 r. w sprawie Lautsi przeciwko Włochom Europejski Trybunał Praw Człowieka uznał, że umieszczenie krzyży na ścianach szkół publicznych nie stanowiło naruszenia art. 9 Europejskiej Konwencji Praw Człowieka. W świetle ustaleń ETPC nie ma bezpośredniego i automatycznego związku między kwestią ekspozycji symbolu

² Dz. U. poz. 2013

religijnego w przestrzeni publicznej, gdy nie towarzyszą jej działania dyskryminacyjne,
a wolnością sumienia i wyznania.

Z poważaniem

Anna Małgorzata Dakowicz-Nawrocka
Zastępca Dyrektora
/ – podpisano cyfrowo/